

Стегней Маріанна Іванівна,
декан факультету економіки, управління та інженерії,
д.е.н., доцент кафедри фінансів,
Лінтур Інна Володимирівна,
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Кампов Надія Семенівна,
ст. викладач кафедри туризму і рекреації
Мукачівського державного університету

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНУ

В умовах становлення і розвитку в Україні ринкових відносин та стрімкої активізації децентралізаційних процесів, особливу значущість набуває дослідження проблем інвестиційної привабливості регіонів, забезпечення переходу до більш якісного, інвестиційно-інноваційного типу зростання, в основі якого лежать масштабні інвестиції.

На нашу думку, у найближчій перспективі роль інвестицій, особливо інноваційного характеру, різко зростатиме, оскільки вони є основою стабільного й стійкого економічного розвитку регіонів, який в свою чергу дозволить скоротити розрив в основних макроекономічних показниках між Україною і розвиненими країнами та створить передумови для гідного входження в Європейський Союз.

Інвестиційна політика держави має безпосередній та безумовний вплив на інвестиційний клімат регіонів, адже перехід до стійкого економічного зростання є завданням номер один на найближчу перспективу розвитку нашої країни.

Слід зазначити, що забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні та регіонах залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежать соціально-економічна динаміка, ефективність залучення у світовий поділ праці, можливості модернізації на цій основі національної та регіональної економіки.

З розвитком економічної теорії відбулася зміна акцентів на факторах впливу на інвестиційну привабливість та активність країни та регіонів, а саме: деякі, що вважалися пріоритетними, перемістилися на задній план, з'явилися нові.

Наприклад, домінуючу позицію у всіх теоріях займають такі фактори-стимулятори інвестиційної привабливості: висока рентабельність; стимулююча фіскальна та бюджетна політика; розвинена грошово-кредитна система; стабільне правове середовище; конкурентоспроможність та конкурентні переваги (природні, економічні, інтелектуальні тощо) як економіки в цілому, так і окремих суб'єктів; якість людського капіталу, в т.ч. знання, навички, досвід, підприємливість, культура праці, вміння використовувати знання, здатність до інноваційної діяльності, готовність до ризику, хист до передбачення; винахідництво, інновації, новітні технології, науково-технічний прогрес та науковий потенціал; високий рівень розвитку економіки та її структури, високі темпи економічного зростання, а також фактор-дестимулятор - високий інвестиційний ризик [5].

В сучасних умовах активних реформ виникає чітка необхідність у формуванні сприятливих умов для залучення інвестицій в регіони. Наразі регіони потребують інвестицій, оскільки здійснення фінансової через районні бюджети територіальних громад з використанням системи дотацій вирівнювання є обтяжливим для державного бюджету та стримує розвиток адміністративно-територіальних одиниць в регіонах.

Зокрема, як прописано в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, держава очікує та сприятиме фінансуванню заходів з її реалізації за рахунок міжнародної технічної та фінансової допомоги [4].

У цьому зв'язку росте актуальність дослідження фактору впливу на інвестиційну привабливість країни та регіонів - реформи бюджетної системи. Особливу увагу слід приділити оцінці проведення бюджетної політики з метою аналізу її результативності та ефективності як індикатору інвестиційної привабливості регіону.

У сучасній практиці діяльності фінансових органів постійно проводиться аналітична робота за результатами виконання бюджетів. Проте у чинному

законодавстві та серед науковців не існує єдиних підходів до методики оцінки проведення бюджетної політики.

У науковій літературі дослідження “ефективності бюджетної політики” обмежуються аналізом ефективності окремих її напрямів і компонентів. На думку Г. В. Атаманчук, ефективність управління діяльністю досягається умовами двох компонентів системи: держави, її органів і службовців, суспільства, його керованих об’єктів і самоуправлінських структур. Ця ефективність має сукупний характер і не дає чіткого конкретного уявлення про кожний компонент [1].

Традиційним підходом до оцінки ефективності діяльності (у тому числі у сфері бюджету) є розрахунок співвідношення між ресурсним забезпеченням (витратами) і досягнутими результатами, тобто для підвищення ефективності діяльності необхідно зменшити витрати. Проте, як показує досвід, не завжди зниження витрат приводить до підвищення ефективності. Відповідно, необхідно регулювати витрати в допустимих межах, у яких буде зберігатися достатня оперативність і якість будь-якої діяльності. Якщо обсяг витрат перевищує допустимі межі, то оперативність і якість діяльності, а значить і його результат, будуть знижуватися, відповідно, буде знижуватись і ефективність.

На думку Т. М. Ковальнової та С. В. Баруліна, головним критерієм ефективності бюджетної політики, є забезпечення виконання умови бюджетної рівноваги та ефективності виконання бюджетом своїх функцій, а саме: оптимальності доходів, видатків і контрольно-регулюючого ефекту [3]. Важливе місце у дослідженні ефективності бюджетної політики посідає пошук критеріїв і розробка методики оцінки ефективності діяльності. Ефективну бюджетну політику не можна ототожнювати з поняттям результативної бюджетної політики, поняття “ефект” і “результат” – не рівнозначні. Саме таку позицію займає В. М. Родіонова, яка пише: “Чи буде ефективною бюджетна політика, яка спрямована на реалізацію неправильно визначених цілей?” [6]. Отже, ефективність бюджетної політики визначається досягнутим результатом, основним критерієм якого є рівень добробуту населення.

У Бюджетному кодексі принцип ефективності та результативності означає, що під час складання та виконання бюджетів усі учасники бюджетного процесу мають прагнути досягнення цілей, запланованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки, шляхом забезпечення якісного надання послуг, гарантованих державою, місцевим самоврядуванням при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів [2].

Серед пропонованих підходів оцінки ефективності слід виділити одноаспектні та комплексні методики. Одноаспектні методики, а відповідно й критерії їх оцінки, націлені на продуктивність, ступінь досягнення мети, керованість, ритмічність роботи, зростання якісних показників діяльності, задоволеність результатами діяльності, економію часу в процесі управління та ін. Одноаспектні методики, як правило, ґрунтуються на одному комплексному (інтегральному) показнику, за допомогою якого можна виявити стан того або іншого процесу, явища.

Підсумовуючи проведе дослідження можна стверджувати, що системою спроможною забезпечувати формування інформації щодо результативності фінансової діяльності місцевих органів влади є комплексний аналіз фінансової стійкості місцевих бюджетів, який надає уявлення щодо збалансованості їх загальних доходів і видатків, незалежності від державного бюджету та ефективності регіональної бюджетної політики. Якісна інтерпретація значень інтегрального показника, отриманого із застосуванням дослідженої методики комплексного аналізу фінансової стійкості місцевого бюджету, дозволяє проаналізувати фінансову стійкість місцевого бюджету, виявити вплив факторів на її зміни та оцінити фінансову стійкість місцевих бюджетів на майбутнє, а також обґрунтувати вибір регіону для здійснення інвестування. Досліджений методичний підхід є підґрунтям для попередньої оцінки бюджетної політики регіону, як фактору впливу на інвестиційну привабливість, шляхом комплексного аналізу регіонального бюджету та обґрунтування заходів щодо забезпечення його стійкості з урахуванням ризику.

На основі наведених результатів досліджень ми дійшли висновків, що для формування сприятливого інвестиційного клімату слід розробити програму інвестиційного розвитку області на основі комплексного аналізу фінансової стійкості місцевих бюджетів. Поліпшення інвестиційного клімату забезпечить не тільки нормальні умови роботи інвесторів, а й перспективний розвиток області. Іншого шляху для стабільного розвитку економіки і підвищення добробуту населення немає.

Перспективи подальшого дослідження вбачаються в області пошуку дієвих підходів подолання чинників стримування притоку інвестицій, становлення ефективного інвестиційного механізму для розвитку пріоритетних галузей і структурної перебудови економіки Закарпатської області.

Список використаної літератури:

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления / Г. В. Атаманчук. – М. : Юрид. лит., 1997. – 400 с.
2. Бюджетный кодекс Украины від 08.07.2010 № 2456-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravo.in.ua/lib.html#rz2456>.
3. Ковальова Т. М. Бюджет и бюджетная политика в Российской Федерации : учеб. пособие / Т. М. Ковальова , С. В. Барулин. – [2-е изд.]. – М.: КНОРУС, 2006. – 208 с.
4. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333
5. Москвін С. Характеристика інвестиційного клімату в Україні та перспективи його покращення / С. Москвін // Пріоритети. – 2004. – № 2. – С. 15.
6. Родионова В. М. Совершенствование бюджетного законодательства – необходимое условие осуществления преобразований в бюджетной сфере России / В. М. Родионова // Финансы и кредит. – 2015. – №2 (206). – С. 2-9.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>